

Pokrovitelji, ustanovniki in letniki imajo pravico prihajati na zборе tiste podružnice, pri kateri so; udeleževati se posvetovanja in glasovanja, ter nasvete staviti.

Pri velikih skupščinah smejo ustanovniki in letniki biti poslušalci. Častni družabniki in pokrovitelji imajo tudi na velikih skupščinah posvetovalno in glasovno pravico.

Podporniki se udeležujejo samo zborov svoje podružnice kot poslušalci. Vsi družbeniki prejemajo družbena razglasila pod uveti (pogoji), ki jih družbeno vodstvo ustanovi.

Izstop iz družbe.

§. 6. Vsak sme iz družbe izstopiti, kedar hoče, samo, da to prvomestniku svoje podružnice naznani; vendar mora letnino za tisto leto še plačati. Take, ki družbenemu namenu nasproti delajo, sme družbeno vodstvo izključiti. Proti taki izključbi se je moči v 4 tednih pri razsodništvu pritožiti.

Opraviteljstvo.

§. 7. Družbene reči opravljajo:

- a) podružnice in njih načelnštva;
- b) velika skupščina;
- c) družbeno vodstvo;
- d) družbeno nadzorništvo, in
- e) družbeno razsodništvo.

Podružnice.

§. 8. Podružnice se lahko napravijo v vsakem kraju, kjer je najmanj 20 družabnikov. Vsak družbenik mora pristopiti k eni podružnici, katero si sam izvoli. Veča mesta se lahko razdelé na več podružnic.

Podružnice načelnštvo.

§. 9. Vsaka podružnica si izvoli izmed svojih družbenikov prvomestnika, zapisnikarja in blagajnika. Ti trije so podružnično načelnštvo. Ako je treba, izbere se tudi vsakemu po eden ali več namestnikov. Če kateri njih odstopi, sme si načelnštvo za čas do prvega letnega zбора namestnika izmed družbenikov izbrati.

Podružničnega načelnštva pravice in dolžnosti.

§. 10. Podružnično načelnštvo sprejemlje družbenike, pobira njih doneske in posreduje med družbeniki in družbenim vodstvom. Ono pošilja vsacega pol leta zapis pristopivših in odstopivših družbenikov in pobrane doneske družbenemu vodstvu. Temu naznanja tudi podružnične sklepe in želje in mu podaje, ako zahteva, poročila in svoje mnenje.

Podružnični zbori.

§. 11. Na ustanovni podružnični zbor skliče družbenike družbeno vodstvo ali njegov pooblaščenec. Vsaka podružnica ima vsako leto svoj redni letni zbor, katerega skliče nje prvomestnik. Prekoredni zbor pa je sklicati vselej, če ga zahteva petina vseh podružničnih udov ali če ga ukaže družbeno vodstvo.

Podružnični letni zbor.

§. 12. Podružnični letni zbor naj se snide v prvih treh mesecih vsacega leta in je sklepčen, ako je bil vsaj osem dni pred pravilno (§. 11.) sklican, in, kakor je krajna navada, naznanjen. Predseduje mu prvomestnik ali njegov namestnik. V njem se preberó načelnštva, letno poročilo in naznanila družbenega vodstva.

Vsak družbenik, ki ima glasovalno pravico (§. 5.), sme želje izreči in nasvete staviti. Ako tem večina pri-

trdi, predložiti jih je veliki skupščini ali družbenemu vodstvu v posvetovanje, a to vsaj do 1. maja vsacega leta, ako se hoče, da pridejo potem pri prvi veliki skupščini tistega leta na vrsto. Na dalje voli zbor vsako leto z novič načelnštvo in podružnične zastopnike za veliko skupščino (§. 14). Glasuje se z nadpolovično večino pričujočih; voli pa z listki. Ako je prva volitev brez vspeha, naredi se ožja volitev. Pri enakem številu glasov odločuje pri glasovanju prvomestnikov glas, pri volitvi pa žreb.

Velika skupščina.

§. 13. Redno veliko skupščino je sklicati vsako leto enkrat v poletnem času. Kraj ji določuje družbeno vodstvo. Prekoredna se skliče, ako jo sklene družbeno vodstvo ali družbeno nadzorništvo, ali če jo za gotov predmet zahteva desetina vseh podružnic. V poslednjem slučaju je veliko skupščino naznaniti v 14 dneh potem, ko je zahteva prišla do družbenega vodstva.

Povabila na veliko skupščino je z dnevnim redom vred 14 dni prej primerno razglasiti.

Pravica udeleževati se velike skupščine.

§. 14. Velike skupščine se udeležujejo s posvetovalno in glasovalno pravico

- a) častni družbeniki;
- b) pokrovitelji;
- c) udje družbenega nadzorništva in razsodništva, in
- d) zastopniki od podružnic.

Število podružničnih zastopnikov ustanovlje se tako, da je na vsacih 50 družbenikov en zastopnik; vendar pa mora vsaka podružnica najmanj po enega imeti.

Pooblaščenci in sklepčnost.

§. 15. Podružničnim zastopnikom je dovoljeno, pooblastiti namesto sebe kogar koli izmed družbenikov; vendar en pooblaščenec ne more za druge podružnice oddati več glasov ko 5; od zastopnikov svoje podružnice pa tudi več.

Velika skupščina je sklepčna, ako je 20 opravičenih glasovalcev pričujočih. Ako se jih ne zbere toliko, naj se skliče druga skupščina, katera je potem, ako dnevni red ni spremenjen, sklepčna, brez ozira na število pričujočih. (Konec prih.)

Politične stvari.

Avstrijski cesar in ruski car v Kromerizi.

Včeraj sošla sta se v Kromerizi dva mogočna vladarja, da v novi vtrditi prijateljske razmere Avstrijske in Ruske in s tem podasta evropskim narodom poročstvo še daljnega miru. Razumljivo je tedaj, da se zanimajo za ta shod politični krogi vse Evrope in so zato zanimive tudi sicer na sebi manj pomenljive nadrobnosti. Pri shodu navzoči bodo od avstrijske strani: cesar, cesarica, cesarjevič Rudolf in nadvojvoda Karol Ludovik, potem pa razun dolge vrste viših dvornikov, minister vnanjih zadev grof Kalnoky, ministerski predsednik grof Taaffe.

Na meji avstrijski pozdravi ruska veličanstva cesarski namestnik gališki, vitez Zaleski. V Kromerizi pa so razun omenjenih še navzoči nadškof praški grof Schönborn, kardinal Fürstenberg, mejni grof Palavacini, grof Larisch-Moenich, baron Hofman, deželni glavar moravski, grof Vetter in fml. Stubenrauch.

Cara ruskega in carico spremlja prestola naslednik veliki knez Jurij in Vladimir s soprogo dalje dvorni minister grof Woronzov-Daškov. Na meji se pa vlaku pridružijo: minister vnanjih zadev pl. Giers, avstrijsko-ogerski vojni ataše Klepš, komornik grof Lamsdorf in drugi.

Ruska veličanstva imata stanovanje pripravljeno v prvem nadstropji, naše veličanstvo pa v drugem nadstropji. Za goste se ve da je stanovanje in oprava vse krasno in bogato, naš dvor pa si je naročil najprostejšo opravo. — Naš dvor pripeljal se je v Kromeriž v ponedeljek popoldne in je bil tam slovesno sprejet, po mestnem županu gorko pozdravljen. V gradu sprejel je veličanstva kardinal Fürstenberg. Najkrasnejši del sprejema bil je prehod banderja Hanakov, katerega se je vdeležilo 3000 mož, med temi 1200 na konjih. Ob 5. uri bil je pri cesarju obed za 52 oseb. Na večer bilo je mesto krasno razsvitljeno. Česko pevsko društvo „Moravan“ in nemško „Concordia“ prepevala sta pod okni veličanstev, po končanem petji priklonil se je cesar pri oknu stoječ množici, ta pa je gromovito klicala: „Slava!“ „Na zdar!“

Na večer 9. uro pa je bil glavni intendant baron Hofman povabil v strelišče na čaj navzoče zastopnike umetnije, domače in ptuje časnikarje, ministre, višje uradnike in dostojanstvenike.

Promet z mestom ni v ničemer spremenjen, samo grajski prostori in prostor za slavnosti so zaprti, nad ptujci se, kakor naravno, čuje, toda zaprli še niso do sedaj nikogar, razun znanih domačih potepuhov in razsajalcev.

Včeraj peljala sta se naš cesar in cesarjevič ruskima Veličastvoma naproti do Gulina, naša cesarica pa ju je pozdravila na kolodvoru v Kromeriži, obdana od zastopnikov civilnih in vojaških oblastev. Potem predstavljali so se v knezoškofijski palači dostojanstveniki. Po obedu bila je kratka predstava v gledališči, na večer čaj in večerja. Danes je lov, pred odhodom gostov pa obed.

Župan kromeriški pozdravil je našega cesarja v govoru polovico v nemškem, polovico v českem. V češčini govoril je župan: Večno nepozabljiv ostane nam dan, katerega nam je bilo dano Vaše Veličanstvo, katerega častimo in ljubimo kakor svojega očeta, videti v svoji sredi. Blagovolite Veličanstva pozdrav, katerega izrečem, milostivo sprejeti v svoje očetovsko srce, katero pozna vse želje in potrebe svojih otrok, ne da bi bilo treba izraževati jih. Bog naj varuje, Bog blagoslovi, Bog ohrani Vaše Veličanstvo.“

Cesar odgovoril je enako deloma v nemščini, deloma v češčini. Enako odgovoril je cesar tudi na pozdrav zastopnikov prosniškega mesta. Dalje sprejemal je cesar različne deputacije. Ravno ko so bile cesarju predstavljane deputacije kmetijskih občin, vstopila je v dvorano tudi cesarica, ki je bila pozdravljena z živahnimi „slava“-klici.

Dalj časa razgovarjal se je cesar pri tej priliki z državnim poslancem kromeriškim: Skopalikom in pa z deželnim poslancem tega okraja Kozanekom, in to v češčini, in ko je bilo predstavljanje dokončano, izrekel je zopet v češčini nekaj besed srčne zahvale. S tem navdušeno sprejetim izrazom cesarjeve zahvale bila je sklenjena avdijenca in cesar s carico podala sta se med živahnimi „slava“-klici v bližnje prostore.

Včeraj ob 11. uri dopoldne odpeljala sta se cesar in cesarjevič v Gulin svojim gostom naproti. Ti pripeljali so sev Gulin ob pol 12. uri in med pozdravljanjem, katero je trajalo 9 minut, peljali so se vsi skupaj v Kromeriž.

Naši dopisi.

Z Dunaja 23. avg. — Poletna vročina polagoma odlegava — in s hladom povrača se na Dunaj tudi novo življenje. Nas Slovence predramili so posebno slovenski potniki v Zlato Prago. Velikega Šmarna večer priredili smo jim na čast v gostilni „pri zlatem križu“ veselico, pri kateri smo jim mi združeni z drugimi Slovani z besedo in petjem poklonili gorak pozdrav naš in naših tukaj bivajočih prijateljev, nasproti pa smo tudi mi občudovali izvrstne domače pevce in jih spremljali z najboljšimi svojimi vošili. — Bil je to lep večer, ko smo se v prijetni domači družbi zopet čutili v duhu — v ljubi svoji domovini.

Oživljati pa se je tukaj pričelo tudi politično življenje. — Pozdrav, katerega sta izročila naš cesar in cesarica nemškemu cesarju v Gasteinu, bil je prvi povod, da se je občinstvo naše zopet začelo pečati z razmero naše in nemške države. — Ako se človek malo spominja nazaj do l. 1866. na vse počenjanje Bismarkovo, njegovo politiko nasproti malim nemškim pa tudi nasprotno velikim državam, na njegovo kolonijalno in carinsko politiko, na posvetovanje grofa Kalnoky-a z njim, na nemško pomorsko zvezo s Trstom, nasproti pa tudi na počenjanje naših nemških irredentovcev, in sladko potrošene besede, s katerimi jih Bismark na videz zavrača, dejansko pa vendar le izreka: „sedaj še ne“, — potem še le je človek oborožen z vso opravo, da prav vé ceniti vrednost shodno našega skušenega cesarja s sosednimi vladarji. In ako more nas Avstrijce kaj zadovoljiti, gotovo je ta shod našega cesarja z ruskim carom, kateri se ima vršiti jutri na bližnji moravski zemlji. — Politiki naši, kateri Bismarka sodijo po njegovih delih, spoznajo velik pomen v resnici prijazne zveze naše države z Rusko. Pri nas Rus nima pravega povoda biti nam nasprotnik, enako tudi mi ne, njemu nasprotovati, ako je le gledé vpliva vsake teh držav na balkanskem poluotoku meja natanko odločena in pošteno pripoznana. Ruska širi se na izhodno, deloma južno stran, na kateri naših interesov ne zadeva. Nasprotni pa bi bila poskušnja Bismarkova nam nasproti to doseči, kar je brez ovinkov izrekel — za nas osodepolna, in v takem času bi nam bili drugi zvesti in mogočni zavezniki pravi rešitelji za nas in za-se.

Položaj pojasnil se je v teku zadnjega leta za toliko, da uže vsakdo vidi, kje imamo Avstrijci iskati svojih zaveznikov — kje pa ne.

Danes vsak vidi, kje niso naši prijatelji. Ne dvomimo pa tudi, da se bodo častilci Bismarkovi prepričali, da sila ne rodi pravice, še manj pa zaupanje. — Shod našega cesarja z ruskim carom bo gotovo srečen začetek boljše naše prihodnje politike, in zato ga pozdravljamo z vso gorkoto domoljubnega srca.

Od sv. Vida nad Cirknico 22. avg. (*Letina in dvoje važnih vprašanj.*) Uže nekaj let sem se je od tukajšnje okolice le bolj o slabih poljskih pridelkih sporočevalo; a letos je, hvala Bogu, večinoma sploh vse še precej dobro obrodilo. Sena je bilo memo lani dokaj več, in zarad ugodnega vremena v košnji tudi lepšega; ravno tako se je tudi žita nekaj več in jedrnatega in težjega zrna namlatilo. Zgodnji krompir (kupčar in zgodnji rožnik) je dobro obrodil, kjer je debela zagnojena zemlja in tudi kasni lepo kaže. Ajda, sočivje in skuha nam tudi obilnejši pridelek zlasti proti slani obeta. Samo po gričih in zeló kamnitih krajih so vsi pridelki se ve da nekoliko slabejši, ker ob onem času predolgo dežja ni bilo. Hruške, posebno tepke, katere v hribih še največ odvrnejo, so tam pa tam zeló polne; jabelk in češpelj bo pa malo. Smo uže s tako letino zadovoljni in hva-